

ACTRICE

PETRA LASEUR

*'Ik voelde gelijk
die onvoorwaardelijke liefdesknal'*

Ze is spaarzaam met cadeautjes, maar gaf wel zomaar haar nier weg aan een wildvreemde. Om die donatie sliep ze geen minuut minder, maar toen haar eerste kleinkind op komst was, deed ze geen oog dicht.

Actrice Petra Laseur (72): 'Oh, die zenuwen voor de geboorte! Ik weet niet of ik de enige ben, maar het was bar en boos.'

De kleinkinderen worden groot, constateert actrice Petra Laseur. Tieners zijn het inmiddels, alle vijf. Haar oudste zoon Jeroen schonk haar Sem (18), Sophie (16) en Emma (12). Flore (12) en Ole (10) zijn de kinderen van haar jongste zoon, Andreas. Petra vindt het mooi om te zien hoe ze zich ontwikkelen. “Langzamerhand worden het mensjes, je ziet wat voor karakters eruit komen.” En óók mooi om te zien is dat ze bij Pamma – vraag niet waar het vandaan komt, maar zo noemen ze haar – weer even klein zijn. “Ze willen altijd doen wat ze vroeger deden. Kiezen uit de stapel plastic kinderbordjes, waar ze natuurlijk allang véél te groot voor zijn. Dat vind ik zo grappig!” Laatst had ze de jongste twee te logeren. “Het eerste wat ze vroegen: ‘Krijgen we ontbijt op bed met het ziekentafeltje?’ Dat is zo’n klein tafeltje dat je kunt opklappen en op bed zetten. Het komt nog bij mij thuis vandaan: als mijn zusje of ik ziek waren, kregen we dat tafeltje - vandaar de naam. Dan zitten ze daar met z’n tweeën aan te ontbijten, met een gekookt eitje en een boterhammetje, terwijl hun benen er bijna niet meer onder passen... Maar ik heb het hart niet om nee te zeggen. Geweldig toch?” Ze had zich even afgevraagd of de logeerpartij wel leuk zou worden. “Flore was in de contramine, ze had proefwerkweek en moest veel huiswerk maken. Ze zat als een oorwurm in de auto. Ik dacht: hoe moet ik hier het weekend mee door? Maar het kwam goed. We zijn naar het nieuwe filmmuseum geweest, aan het IJ. Op de pont verwaaiden haar zorgen. Eenmaal binnen in dat prachtige gebouw was alles weg. Het is zo groot en wijd en mooi, met al die houten trappen binnen en buiten. En die duizend boten die voorbij varen, geweldig.” Dergelijke logeerpartijtjes worden schaarser, beseft Petra. “Ze wonen nu allemaal buiten de stad. En ze moeten naar school en naar basketbal, tennis, hockey, schaatsen, voetbal. Bovendien

werk ik óók nog, dus veel tijd blijft er niet over...” Maar er komen andere mooie dingen voor terug. Met haar kleindochters gaat ze een dagje winkelen wanneer ze jarig zijn. En binnenkort reist ze af naar Pittsburgh, waar haar oudste kleinzoon Sem een jaar studeert. “Dat vind ik hartstikke leuk, even kijken hoe hij erbij zit. Avontuurlijk hoor, al lijkt het tegenwoordig doodnormaal om zoiets te ondernemen. Zelf zou ik het niet hebben gedurfd op die leeftijd.”

OERGEVOEL

Al is het dik achttien jaar geleden dat Sem ter wereld kwam, Petra weet nog precies hoe het voelde. “De komst van zo’n eerste kleinkind is een belevenis hoor. Oh, die zenuwen voor de geboorte! Ik weet niet of ik de enige ben, maar het was bar en boos. Ik kon wekenlang niet eten, niet drinken, niet slapen; ik was óp van ellende.” Tegen de tijd van de bevalling was ze zó uitgeput dat ze een slaappil nam. “Uitgerekend in die nacht werd Sem geboren. Ik ben opgebeld door mijn zoon, mijn schoondochter en de andere oma, maar ik sliep en sliep en sliep... Dat is me nog lang verweten. En terecht! Toen ik uiteindelijk wakker werd, ben ik ogenblikkelijk

‘Langzamerhand worden het mensjes, je ziet wat voor karakters eruit komen’

gaan kijken. Met het schaamrood op mijn kaken...” Tegelijk met dat eerste kleinkind werd de oma geboren. “Dat was iets waanzinnigs! Bij de geboorte van je eigen kind krijg je zo’n oergevoel: dit is van mij en daar moet iedereen afblijven. Bij Sem voelde ik hetzelfde. Er zit natuurlijk een generatie tussen, dus je hebt er niets over te zeggen, maar ik dacht wel meteen: hij hoort bij ons, hij moet beschermd. Ik voelde diezelfde onvoorwaardelijke liefdesknaal.” Bij elk volgend kleinkind-op-komst namen de zenuwen weer bezit van haar. “Als alles maar goed gaat en alles eraan zit en alles functioneert... Ik moest er niet aan denken dat er iets fout zou gaan! Niet voor mezelf, maar vooral niet voor mijn kinderen. Of ze nou 20 zijn of 50: je wilt geen snikkende kinderen.”

NIET VAN EEN VREEMDE

Ze heeft het niet van een vreemde. “Mijn moeder raakte altijd haar stem kwijt als er weer een kleinkind werden geboren. Wij riepen dan allemaal dat ze hysterisch was... Ach ja. Voor de geboorte van mijn eigen kinderen was ik lang niet zo zenuwachtig als voor die vijf kleinkinderen. Na de vijfde dacht ik: nu in godsnaam niet meer, ik kan het niet meer aan. Vreselijk!”

Na de bevalling waren de zorgen nog niet voorbij. “Ik vond het geweldig als de kleinkinderen kwamen logeren, maar ik voelde ook een enorme verantwoordelijkheid. Als ze huilden, dacht ik dat ze

doodgingen. En als ze niet huilden, dacht ik dat ze dood wáren... ’s Nachts ging ik wel vijf keer kijken. Liefst met een spiegeltje, om te controleren of ze nog wel ademden.”

SCHOP ONDER MIJN KONT

Als het om haar eigen gezondheid gaat, is Petra bepaald niet bang aangelegd. Vorig jaar nam ze een eigenzinnig besluit: ze doneerde haar nier. “Aanleiding was De Grote Donor Show van BNN. Dat programma heeft me een enorme schop onder mijn kont gegeven. Je zal het maar hebben, zo’n nierziekte: twee, drie keer per week urenlang aan de dialyse liggen. Wat een drama!”

Vorig jaar meldde ze zich aan. De familie vertelde ze het pas toen na een half jaar van onderzoeken bleek dat ze een geschikte donor was. “Eerst waren ze vooral verbaasd, vervolgens berustend. ‘Nou ja, als jij dat wilt...’ Ook de kleinkinderen hebben wel meegekregen dat ik mijn nier heb afgestaan, al weet ik niet of ze het echt beseffen. In hoeverre begrijp je zoiets als je twaalf bent? ‘Pamma doet gek’, daar kwam het een beetje op neer.”

Toen het allemaal achter de rug was, begreep ze dat haar zoons ’m toch wel een beetje hadden zitten knijpen. “Ik heb me dat niet gerealiseerd, vooral omdat ik me zelf geen zorgen had gemaakt. Ik heb nooit gedacht: waar ben ik aan begonnen? Ook niet op de dag voor de operatie. Ik had het besloten, klaar.”

De ingreep verliep uitstekend, zowel voor Petra als voor de ontvanger, die in de belendende operatiekamer haar nier kreeg ingebracht. “Ik ben vrolijk de operatie ingegaan en ben er ook weer vrolijk uitgekomen. Met veel pijn, maar toch vrolijk. Toen ik wakker werd, vroeg ik als eerste: is het gelukt? Fantastisch vond ik dat!”

Het is de bedoeling dat zowel donor als ontvanger onbekend blijven. “Mij was verteld: het ultieme dat je kunt krijgen, is een anonieme brief. Ik had er niet op gerekend, maar na een paar weken ontving ik zo’n brief. De tranen rolden over mijn wangen. Ik had het gevoel: missie geslaagd. Ik weet dat het heel goed met hem gaat en dat die nier ongelooflijk goed terecht is gekomen.” Alle lof voor het ziekenhuis, maar over de nazorg is Petra ronduit verontwaardigd. “Want die is nul, tot mijn grote woede. Ik vind ‘t onuitstaanbaar en onbegrijpelijk. Ik heb er geld voor aangevraagd, maar dat is geweigerd. ‘Nee mevrouw, na vijf dagen ziekenhuis bent u in staat om u zelf te wassen en aan te kleden.’ Als ik de maatschappij zoveel geld bespaar door mijn nier te geven, dan vind ik dat de maatschappij mij misschien toch wel 300 euro kan geven voor een verpleegkundige. Gewoon iemand die af en toe komt kijken, komt helpen met douchen en uitlegt met welk been je het beste in en uit bed kunt stappen voor de minste pijn.”

Verder heeft de donatie alleen maar vreugde gebracht. Eigenlijk zouden meer mensen het moeten overwegen, vindt Petra. “Als je 44 bent en een gezin hebt, moet je dit niet doen. Maar er zijn ongelooflijk veel alleenstaande vrouwen van mijn leeftijd, die hartstikke gezond zijn – tennissen en fietsen en op de kleinkinderen passen – en in die groep zitten misschien best meer mensen die daartoe bereid zijn. Je kunt er goed werk mee doen.”

KERNGEZOND

Door alle onderzoeken weet Petra dat ze nog kerngezond is. Een plezierige wetenschap. Er is haar veel aan gelegen dat dat zo blijft, want ze is nog buitengewoon actief op toneel en tv. Zo vertolkte ze

begin dit jaar de rol van koningin Wilhelmina in de musical *Soldaat van Oranje*. “Alle kleinkinderen zijn komen kijken, ze vonden het geweldig. Dus als ik morgen doodga, dan hebben ze dat tenminste op hun netvlies.”

De kleinkinderen weten best dat Pamma een indrukwekkende staat van dienst heeft op haar vakgebied. Daar heeft ze hard voor gewerkt, wat niet altijd makkelijk te combineren viel met het moederschap. “Toen mijn oudste tweeënhalf was, ging hij twee ochtenden in de week naar een peuterschooltje, zodat ik kon repeteren. Dat was een schande, je ging je kind niet

‘Het benaamt me dat kinderen van nu zoveel hebben en er amper moeite voor hoeven te doen’

uitbesteden!” Zeker na haar scheiding werd het zwaar. “Acteren was mijn werk, stoppen was geen optie. Het was ploeteren om in dit huis te blijven wonen. Om het makkelijk te maken, zat ik bij een gezelschap dat in Brabant speelde. Overdag repeteerden we in Amsterdam, om half vijf zaten we in de bus naar Eindhoven, Tilburg, Breda... Ik moest zorgen voor een oppas en voor eten, dus in het weekend kookte ik voor vijf dagen. Wat een georganiseer!”

PETRA LASEUR Als dochter van actrice Mary Dresselhuys en acteur/regisseur Cees Laseur kreeg Petra Laseur (1939) het acteervak met de paplepel ingegoten. Ze bouwde ‘n imposant cv op met toneelwerk (*Een Midzomernachtdroom, Hamlet, Drie Zusters, Hedda Gabler, Groot en Klein, Oom Wanja*), televisieseries (*Stille Kracht, Dossier Verhulst*) en films (*Familie, Bride Flight*). Ze won tweemaal een Theo d’Or, de prijs voor de beste vrouwelijke hoofdrol.

Al dat zwoegen eiste zijn tol. “Op een ochtend was ik zó moe dat ik tegen de jongens zei: ‘Ik weet niet hoe jullie naar school gaan, maar ik breng jullie niet. Ik kan niet meer.’ Mijn jongste ging toen aan mijn voeteind staan en zei: ‘Jij, jij ligt maar met je luie reet in bed en je doet niks. Niks!’ Dat is een gevleugelde uitspraak geworden in onze familie”, schatert ze.

“Kort daarna bleek trouwens dat ik de ziekte van Pfeiffer had. Ik ben nog nooit

‘Als we onderweg zijn en ze hebben dorst, dan roep ik: Er is hier vast ergens een kraan’

zó blij geweest: die vermoeidheid had dus een oorzaak. En ik mocht naar bed.” Soldaat van Oranje was een buitenkansje, beseft Petra. Op haar leeftijd liggen de mooie rollen niet meer voor het oprapen. “Er zijn na mij alweer twee nieuwe generaties gekomen. Maar zo nu en dan hebben ze nog wel een oude krankzinnige vrouw nodig, dat is meegenomen. Ik heb een ontzettend leuke carrière gehad, ik heb niets te klagen. De tijd dat ik als een verliefde tiener naast de telefoon zat om te wachten tot ze belden, die is wel voorbij. Maar ik ben nog steeds blij als de telefoon rinkelt en ze vragen of ik een onmogelijke moeder wil spelen in *Levenslied*. We zijn nu

bezig met de opnamen voor een nieuwe serie. En in september beginnen de opnames voor een tv-film over opstandige ouden van dagen.”

VERDRIETIG OUD DAMETJE

Het geeft maar aan dat ze nog middenin het leven staat. Typisch voor de grootouder van nu, constateert ze. “Wat een verschil met twee generaties geleden! Mijn grootmoeder van vaderskant was in mijn ogen een verdrietig oud dametje, van wie nooit enige vreugde uitging. De vader van mijn moeder was een grote man, voor wie we allemaal als de dood waren. Daar hebben we nooit iets leuks meegemaakt: je was al blij als je mocht binnenkomen als je aanklopte...” Haar moeder, actrice Mary Dresselhuys, was van de generatie oma’s waar je op visite ging. “Ze was wel betrokken: deed gekke spelletjes en de jongens moesten om haar lachen. Maar ze trok er niet op uit met ze.”

Petra onderneemt wel graag dingen met haar nageslacht. Al toen ze heel klein waren, nam ze ze mee naar de schouwburg, het concertgebouw en het Rijksmuseum. Brokjes cultuur voerend, in de hoop dat het de eetlust op zou wekken.

Ze verwent haar kleinkinderen liever met uitstapjes dan met spullen: als kind van vlak voor de oorlog stoort ze zich aan het consumentisme. “Het benauwt me dat de kinderen van nu zoveel hebben en er bijna geen moeite meer voor hoeven te doen. In onze tijd was er niets. Wij moesten sparen voor een flesje cola of een chocoladepaashaasje, dat heeft ook z’n goeie kanten. Terwijl ze nu gewoon een nieuwe fiets krijgen als hij kapot gaat – ook op een doordeweekse dag.”

Zelf weigert ze daaraan mee te werken. “Als we onderweg zijn en ze hebben dorst, dan roep ik: ‘Er is hier vast wel ergens een kraan.’ Ik hoor hoe tuttig het klinkt, maar ik heb ook geen zin om wéér een flesje fristi of cola te kopen. Volgens mij gaan veel grootouders wél overstag, misschien uit angst dat de kleinkinderen ze niet leuk meer vinden. Maar daar geloof ik niet in. Elk kind is toch dol op zijn grootouders? Die liefde is niet te koop.”

